

[Socialministeren.]

stadige Snak om Misforholdet mellem Løfterne ved Socialreformens Behandling og de faktiske Forhold nu, for saa vidt den samlede Økonomi angaar. Man har virkelig den Dristighed baade herinde fra enkelte Medlemmers Side, men navnlig i Pressen, særlig den konservative, at lade, som om jeg eller nogen anden havde garanteret, at Udgifterne til Sociallovgivningen ikke kunde stige, naar vi fik Socialreformen, altsaa at man vilde beholde den samme Socialudgift trods Befolkningens Stigen, Landbrugskrise, stadigt stigende Arbejdsløshed o. s. v. Det er jo det rene Nonsens, men ikke desto mindre ser man denne Betragtning anlagt Gang paa Gang, endog i denne Sal, medens enhver dog maatte kunne sige sig selv, hvis han ikke kendte det fra Beregningerne, at Udtrykket „Socialreformens Hvilen i sig selv“ selvfølgelig betyder og overhovedet ikke kan betyde andet, end at det nye System ikke vil medføre øgede Udgifter sammenlignet med det gamle, alt andet i øvrigt lige, altsaa ud fra et givet Beregningsgrundlag med Hensyn til Indbyggerantal, Arbejdsløshed o. s. v., o. s. v. Hvis nogen derimod havde villet paastaa, at Socialreformen vilde koste det samme, altsaa at Udgifterne ikke lige saa vel under den som under enhver Lovgivning vilde stige eller falde i Forhold til Arbejdsløsheden og de øvrige Forhold, der i et Samfund faar Indflydelse paa Socialudgifterne: stigende Usikkerhed i Befolkningens Kaar og tiltagende Fattigdom eller Kriser, Sundhedstilstanden, Befolkningens Tiltagen, Levealderens Højnelse og dermed Vækst i Antallet af Aldersrentenydere, Prisernes Stigning, jfr. Prisreguleringsbestemmelserne, o. s. v., o. s. v. — saa vilde han jo af enhver, der har Begreb om Samfundsforhold og Socialpolitik, blive stemplet som haabløs Dilettant. Men ikke desto mindre er det virkelig en saadan meningsløs Agitation, man tillader sig i Pressen af og til. Ja, selv det ærede Medlem Hr. Hans Thyge Jacobsen divriterer Tingets Medlemmer med den Art Socialpolitik, naar han forleden med Opbydelsen af al sin patetiske Veltalenhed Sp. 295—96 tilraaber Tingets lyttende Skare:

„Gennemførte man ikke Socialreformen under Fællesraabet: Forenkling, hvad Administrationen angaar, og Hvilen i sig selv, hvad Reformens økonomiske Virkninger angaar?“

Og lidt senere, naar han meddeler, at det blev

„under stor Applaus bekendtgjort,

at nu havde man faaet en Socialreform, som ikke skulde koste en Øre i ekstra Udgifter, og jeg mindes, at da jeg under min Tale ved Folkeforsikringslovens tredie Behandling anførte min Tvivl herom, svarede det ærede Medlem Hr. Krag, at han endogsaa mente, at der summa summarum vilde blive en Besparelse paa 1,2 Mill. Kr. om Aaret. Nu vel, jeg skænkede dengang det ærede Medlem Hr. Krag disse 1,2 Mill. Kr., dem vilde vi ikke skændes om, men jeg tror dog nok, jeg tør sige, at den af det ærede Medlem Hr. Krag dengang beregnede Gevinst har vendt sig til et sørgeligt Tab. Jeg forudsagde dengang, at „Hvilen i sig selv“ vilde blive forstyrret af Drømme, og jeg tror nok, man kan sige, at de har udartet sig til et Mareridt.“

Hvordan „Hvilen i sig selv“ kan udarte til et Mareridt, forstaar jeg ikke. Saa mange vare Ordene, men Mening er der ikke noget af. Alligevel gentages den Art forvirrede Udtalelser Gang paa Gang, og jeg nødes derfor, hvor overflødigt dette end maatte forekomme sagkyndige, derunder ogsaa den ærede Ordfører Hr. Christmas Møller, jeg nødes virkelig til at dokumentere, at jeg aldrig har sagt eller givet Indtryk af, at jeg mente eller vilde bilde andre ind, at den Art Ræsonnementer havde noget som helst med Socialreform, Socialpolitik eller andre Udtryk for sund Fornuft at gøre. Allerede i selve min Forelæggelsestale den 28. Oktober 1930, altsaa for fire Aar siden, endnu før Krisen og Arbejdsløsheden satte ind, udtalte jeg Sp. 871:

„Og bliver det offentliges Merudgift efter denne Socialreform for øvrigt 13,2 Mill. Kr. om Aaret? Ja, det er der ingen menneskelig Magt, der er i Stand til at angive, der er ingen, der kan sige noget om et Lands Socialudgifter i Virkeligheden vil koste 20 Mill. Kr. mere eller mindre, thi det afhænger af mange forskelligeartede Forhold...“

Og da man under første Behandling af Loven om offentlig Forsorg kom ind paa Tvivl om, at Beregningerne vilde kunne holde, udtalte jeg den 10. December 1930, Sp. 2809:

„Hertil maa jeg egentlig svare, hvad jeg allerede sagde ved Forelæggelsen, at intet Menneske i Virkeligheden kan sige, hvad Udgiften ved en samlet Sociallovgivning vil blive, for det vil til syvende og sidst afhænge af Samfundsforholdene i det hele taget og i første Række af, hvorledes det samme Samfund stiller sig til Arbejdsløshedsproblemet.“